46ste jaar. — Nr 108.

Zaterdag 9 September 1899.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, nr 37-39, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER
DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement:
Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
Deabonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **1'25** cent^mes per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad: **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 9^e SEPTEMBER 1899.

VAN ALLES WAT.

De lactiekers van het socialismhebben zich stellig vergist. Zij verwachtten wonderbare uitslagen van het voorstel-Smeets en verbeeldden zich dat het land ging opstaan, ten voordeele van het algemeen stemrecht.

Wreede ontgoocheling voor hen! Zij hebben gezien dat zij vruchteloos woelden en dat hunne declamaties, overigens zeer ellendig, buiten de Kamer geen den minsten weerklank vonden.

't Is eene mislukte zaak.

Maar 't is ook nog wat anders: 't is een dienst, welke deze farceurs der uiterste linkerzij, zonder het te willen, hebben bewezen aan het gouvernement.

Zij hebben den weg gereed gemaakt voor het ontwerp der E. V.; zij hebben het terrein van de bespreking opgeruimd.

Toekomende week, wanneer het ontwerp der regeering in bespreking zal komen, kunnen de socialisten niet meer komen peroreeren voor het A. S. en tegen de meervoudige stemming, bevestigd door art. 47 der grondwet.

∴

Voor de eerste maal sedert 1830, werden in onze Kamer doodsbedreigingen uitgebracht tegen de leden en uit om drukking uit te oefenen op hun geweten, zegt M. Lorand.

't Is socialist Branquart, onlangs te Zoniegen verkozen die ze uitbracht als volgt, volgens 't bekropt verslag:

« Onze strijd tegen U deed lijken vallen » op al de wegen van België!

» Nooit deed eene regeering er zooveel » vallen als de katholieken!

» We zijn bereid om den strijd aan te » gaan, doch hij zal gevoerd worden op de » wijze door Smeets aangeduid, namelijk: » de eerste onder u, die zullen getroffen » worden als antwoord op de eerste slacht- » offers onder ons, zullen wellicht in den » schoot van het parlement getroffen wor- » den. » (Hevige uitroepingen).

De heer Voorzitter — M. Branquart zij heb het recht niet zulke taal te voeren.

M. Branquart. — Ik ben niet gewoon in het parlement te spreken. (?!?!?!)

M. Castiauwaert. — Er zullen gijzelaars zijn.

M. Van der Bruggen, Minister van Landbouw. — Wij zullen dus in staat van wettige zelfverdediging zijn.

Zooverre hebben de socialisten het gebracht.

't Is klaar, ze willen de revolutie met haar gevolg van moorderijen en brandstichtingen.

Tot meerder bewijs, willen wij aanhalen wat Demblon op eene vergadering te Brussel zegde:

« *Ik zal mij evenwel onderwerpen aan de beslissingen van den algemeenen raad; maar ik zeg tot zekere koninklijke families wel op te passen dat zij den weg van het ballingschap niet moeten inslaan, terwijl achter hunnen rug de zon der republiek oprijst!* »

Geen verdere uitleg is noodig, niet waar, geachte lezers, 't is klaar en duidelijk genoeg!

∴

Wij zijn de mannen der grondbeginselen, roepen de socialisten schaamteloos in de **Kamer.**

Tot over eenige maanden, hebben zij zich altijd ernstige voorstaanders verklaard der E. V.

Omdat zij nu zien dat de E. V. kans heeft van verwezenlijkt te worden, keeren zij kwaak en dreigen met opstand, werkstaking en nog meer.

En Lorand die zich voor het land niet durft onteeren met het stelsel te bestrijden dat hij evenals de socialisten voorgestaan heeft, schelden de socialisten thans uit voor judas en verrader!

∴

Volgens het verslag van M. De Jaer, in naam der middensectie, zal de waarschijnlijke uitslag met het stelsel der E. V. de volgende zijn:

80 zetels voor de katholieken, 72 voor de oppositie.

De oppositie zou omvatten 29 zuivere liberalen, 17 socialisten en 24 zetels te verdeelen tusschen radicalen, liberalen, socialisten en christen-democraten, die het grootste getal er van zouden krijgen.

∴

VOORUIT deelt een verslag mee over het reisje dat een groepje kinderen van Gentsche socialisten deed langs Antwerpen, Mechelen en Brussel. Het roode orgaat meldt dat de jeugdige reizigers een omwe. hebben gedaan langs Edeghem en daar nie weinig hebben gelachen met de grot van O. L. Vrouw van Lourdes. Arme kleinen, dis men van jongsaf in den haat tegen der Godsdienst opvoedt! En dan durft *Vooruit* soms beweren dat hij den Godsdienst niet vijandig is, integendeel... Wat schijnheiligheid toch!

∴

Een vriend vraagt ons de intaasching der volgende samenspraak — welke hij ons verzekert echt te zijn en waarvan wij slechts de al te personnlijke zinnen weglaten:

Moeder. — Maar, mijn zoon, gij zult uwe moeder, uwe familie toch die schande niet aandoen, alleen voor de wet te trouwen. Och neen!

Zoon. — Ik wil van die vodden van kerk en pastoor niet meer weten, mijne toekomende ook niet.

Vader zelf heeft mij tot daar gebracht ontwikkeld

Geloof en Kerk d'as allemaal winkel, goet voor snullen.

Moeder. — Och jongen toch. Hebt gij da vergeten dat gij uwe eerste kommunie gedaan hebt? Weet gij niet dat het wraak roepend is nu de Broeders te helpen belastereen, aan wien gij al uw onderwijs t danken hebt? Spreek toch zoo niet over d Kerk en de Religie. Als gij zult op uw ai terste liggen, zult gij misschien, gelijk zoo veel anderen, smeeken om den laatsten troos van eenen priester en dan zullen die mannen die u nu den haat voor de Religie van uw moeder ingepompt hebben, u het stervens oogenblik zoo verschrikkelijk maken, m den priester van uw doodsbed te verjagen.

Ach mijn zoon, trouw toch ook voor d Kerk, uwe moeder smeekt er u om, snikken op hare knieen!

En de zoon, sedert eenigen tijd bij de vrijdenkersbond der socialisten ingelijfd antwoordt aan zijne smeekende moeder:

« Ik kan niet! ik mag niet! Ik zal u voor de kerk trouwen! »

Arme moeder!

∴

De Dreyfuskoorts heerscht met eene onrustwekkende hevigheid onder het brusselsch publiek. Elken dag brengt men in het *Alcazar* eindelooze ovaties aan eenen tooneelspeler die Dreyfus verbeeldt, terwijl hij op de binnenplaats der gevangenis te Rennes wandel

Dat gaat stellig te ver, en mij dunkt dat de Brusselsche burgers beter zouden doen Dreyfus aan zijne rechters over te laten en zich wat meer met hunne zaken te bemoeien.

DE HONGERSNOOD.

Zooals wij reeds gemeld hebben, is het Russisch gouvernement eindelijk verplicht geweest licht te laten verspreiden over den hongers nood, omdat het de hulp der liefdadigheid tegen den vreeselijken geesel noodig heeft.

Er is hongersnood in zeventien gouvernementen, welke vroeger reeds geteisterd werden. De rood die er heerscht, is onbeschrijfelijk en al de gezonde hulp is nauwelijks voldoende om eenige verlichtingen te brengen in het lijden der arme bevolking.

De verslagen der hulpkomitetten zijn hartscheurend. De Russische bladen zijn nu vol van hunne klacaten en gesmeek om hulp. Bij den hongersnood hebben zich de kwalen van hongertyphus en scheurbuik aangesloten.

In 't begin van Februari scheef een Petersburg's blad, werden eenige gevallen van scheurbuik vastgesteld in de distrikten Samar en Saavrepol; de vreeselijke ziekte nam in korten tijd eene zoo groote uitbreiding, dat er nu groote hulpmiddelen zullen moeten in 't werk gesteld worden om hare verwoestingen tegen te houden.

Het getal zieken bedraagt honderden tot in de kleinste dorpen. In een dorp, waar eenige afzonderlijke gevallen waren voorgekomen, waren in vier dagen 354 zieken. In sommige streken van het distrikt Samar, zijn nog nauwelijks twee, drie dorpen, die niet besmet zijn, overal elders heerscht de ziekte. In weinige dagen werden 19 dorpen van Nicolaieff en 20 van het district Bongourusian overweldigd.

Het Roode Kruis is verplicht geweest voorloopige hospitalen op te richten voor volwassenen en kunstmatig de zuigelingen te voeden, daar de moeders ziek waren en er gebrek was aan koeienmelk.

De zelfopoffering van dokters, studenten en dames van de beste familien, die alles verlaten hebben om de ongelukkigen te helpen, is grenzeloos.

«Op 15 Meert, schrijft een dezer laatsten, deed ik mij naar Almat-Mallino brengen, met prins Schachorwsky Toen wij daar aankwamen, gingen wij als naar gewoonte naar de gemeentelijke barak. Met groote moeite g raakten wij door het volk, dat ze belegerde, maar wij konden niet binnen, daar de deur langs binnen gesloten was. Op ons geroep antwoordde men dat de geneesheer de zieken onderzocht maar er waren er zooveel dat hij ze in groepen had moeten verdeelen, omdat hun getal te groot was en hij de deur had moeten sluiten, om te beletten dat zij elkander zouden verpletteren.

« Toen wij eindelijk binnen geraakten, kregen wij een onverdragelijken stank in de keel. Nooit zullen wij het schouwspel vergeten dat wij te zien kregen. De scheurbuik heerschte in dit dorp. De zieken deliceerden met gezwollen gelaat, bloedende wonden over geheel het lichaam. De eenen zagen verdwaasd voor zich, alsof zij alle hoop verloren hadden; anderen kermden van honger en pijn, heele families, door de vreeselijke ziekte aangetast, trokken voorbij. Vooral het schouwspel der uitgemergelde kinderen, die zich van zwakheid niet meer konden rechthouden, was vreeselijk.

« Wat kon de geneesheer doen? Hij onderzocht haastig de lijders, die allen dezelfde ziekte hadden, verdeelde hun thee, suiker en geld — 10 tot 15 kopecks — door het Roode Kruis bezorg, en daarna werden de lijders weggebracht. Eindelijk hield de raadpleging des geneesheers op, omdat er geene geesel middelen meer waren.

» Den volgenden dag begon het opnieuw, en dagdaarna spenden wij de volkskeuken. De vrouwen, die in de oogen der uitgehongerden schitterde, toen zij hun ration pachka — een mengsel van mill tzaad met vetajuin en peper — kregen, ontroerde mij tot tranen toe. Dien dag hadden we nog geen brood kunnen bakken, en wij zegden tot de boeren dat zij wel zouden doen hun brood mee te brengen, maar geen enkele was er van voorzien, omdat niemand er had. De ouders ontnamen dikwijls het brood van hunne kinderen, dat wij hun gegeven hebben. Ik ben zelf getuige geweest van dergelijk feit.

« Het dorp Maslumovo heeft bij mij den pijnlijksten indruk nagelaten. Daar zijn eenige weistellende lieden, naar de meeste inwoners verkeeren in vreeselijke ellende. Hunne woningen gelijken aan hokken, waar men kruipend binnenkomt. De lucht is er verpest. Op de banken liggen de mannen naakt uitgestrekt. Een van hen was geheel blauw en buiten kennis. Uit zijn mond kwam bloedig schuim en zijne beenen waren met wonden overdekt. De ongelukkigen kunnen zelfs niet profiteeren van de goedkoope keuken, want zij hebben noch lompen om zich te bedekken, noch krachten om zich naar de keuken te begeven. »

Een geschrift uitgegeven onder het beschermschap der keizerin Alexandra, erkent dat de sterfte sedert acht jaren telkenmale meer dan een half million het gewone cijfer overtreft. In de door hongersnood geteisterde streken, bereiken slechts 5 °/° der nieuw geborenen den ouderdom van vijf jaren. En over een paar dagen meldde een telegram dat de oogst in dezelfde gouvernementen weer slecht zal zijn.

M. Desmaisières,

de achtbare volksvertegenwoordiger van Tongeren, zal op **donderdag 14e september,** dag der foor, in het lokaal der Land- en Tuinbouwmaatschappijen, in het Koffiehuis *Allée Verte*, Kielenstraat te Tongeren, van tien ure tot een, de personen ontvangen die hem verlangen te spreken.

De Groote (???) feesten van Diest.

Vriend lezer, hebt gij verleden zaterdag kennis van het geuzenblaadje genomen? Zoo niet, hebt gij ongelijk gehad. De liberale sullen kondigen daarin, over die belle liberale feesten, een dusdanig artikel af, dat men moet denken dat de schrijver van zulk gewricht het verstand verloren heeft of wel dat hij zijne lezers voor den aap houdt.

Zwhier, in enkele woorden, al wat er te Diest gebeurde:

Het liberaal Gemeentebestuur van Diest, vierde zondag acht dagen zijn 50^e jarig jubelfeest van vervolgings- en verdrukkingsgeest.

De kleine Demerstad is op die 50 jaren, dank aan het gemeentebestuur, in verval geraakt en mag achter menig dorp gezet worden. Dit bekennen zelfs de liberalen.

Het gansche liberale land moest hulde komen breegen aan dat modelbestuur. De heeren Lorand, Goblet d'Alviella, Reymaekers, Buyl, Bernier, De Coster, Brant en Vande Walle, waren aanwezig. Waar blijven de fameuze verrimpelde doctrinaits, de aanbiders van het liberaal wee, zoals de heeren Van Ryswyck, Buls, Bara, Braun, Feron, enz.?

Het wegstervend liberalism, heeft zelfs den moed niet meer te feesten. Het jubelfeest is heel mager afgeloopen. Eenige zwanzers, leden van den *Diesterschen Kring*, te Brussel, hebben ook eenen palm aangeboden aan het gemeentebestuur van Diest, met het opschrift: *Hulde aan de Gemeentebestuur van Diest.* Oprecht geestig!!

Arme lib rale partij, wat zijt gij laag gevallen! Mameer Dok Trieste, wij beloven u eene begrafenis van eerste klas in October.

En het is niet alleen te Diest dat de geuzenpartij den 15 October aanstaanden zal geklopt worden. Te Mechelen staat haar insgelijks eene duchtige rammeling voor de deur, en te Tongeren zal de katholieke meerderheid van den gemeenteraad versterkt worden.

Het oogenblik is nog niet aangebroken op hetwelk onze tongersche geuzen « *de slag der zegepraal* » zullen kunnen uitsteken, ge weet wel, die felle liberale vlag, die sedert meer dan vijftien jaar in hare doos aan het beschimmelen is.

Verwereldlijking der hospitalen.

Wij hebben in onze laatste nummers de brutale mishandelingen medegedeeld, welke twee zieken-oppassers der vergeuzde gasthuizen van Parijs, de genaamde Vicaigne en Rion, aan een armen zieken, den Heer Duprez, deden ondergaan en die den dood van dezen laatsten voor gevolg hadden.

Terwijl Duprez om hulp smeekte, mishandelden de twee geuze ziek-oppassers hem, duwden hem eenen vuilen spons in het gelaat, slongen hem, enz.. enz.

Het ongelukkig slachtoffer bezweek korten tijd daarna.

Voor het gerecht gedaagd, kreeg Vicaigne acht maanden gevang; Rion kreeg er achttien.

Vicaigne, de plaatsvervanger der Liefdezusters in de vergeuzde hospitalen, was reeds tweemaal veroordeeld geweest wegens beleediging der agenten en dronkenschap.

Waren hier zusterkens of broeders in het spel geweest, zij zouden er zoo goedkoop niet van afgekomen zijn.

Nu het is ook waar: zusterkens en broeders maken zich niet plichtig aan zulke gruweldaden.

Het tongersch geuzenblaadje heeft tot nu toe nog geen enkel woordje over die schandalige feiten geteept. Waarom niet? Brave kiezers van Tongeren, wilt gij de voorbeeldige Liefdezusters van onze hospitalen zien vervangen door kerels in den aard van Rion en Vicaigne, stemt dan maar den 15 October voor de geuzen. Gij zult naar wensch gediend worden.

Wij weten niet of er tusschen de lezers van het tongersch geuzenblaadje een enkele gevonden wordt die dit gazetje als ernstig aanziet. Indien zulk zeldzaam vogel bestaat, beklagen wij hem zeer: dat de zo de God hem zegene.

Verleden zaterdag, had zich de duivel in een monikkenkleed gehuld.

Volgens het geuzenblaadje beweert, willen de liberalen het hospitaal niet verwereldlijken, zij willen noch de bewaarschool der zusters, noch den leergang van godsdienst in het atheneum afschaffen en het *Journalleke* daagt ons uit te bewijzen waar en wanneer de tongersche geuzen de ontwerpen welke de katholieken hun toeschrijven als punten van hun programma zouden aangenomen hebben.

Het *Journalleke* alleen is bekwaam om met zulke hardnekkigheid feiten af te liegen welke het weet de waarheid te zijn. Toen de bewaarschool der zusters door de katholieke meerderheid van den raad aangenomen werd, schreuwden al de liberalen der stad dat zoohaast zij opnieuw de meesters zouden worden, hun eerste werk zou zijn de bewaarschool al te schaffen, die verwereldlijkt moest worden; het hospitaal moest insgelijks verwereldlijkt, dit is vergeuzd, worden en de Liefdezusters moesten vervangen worden door wereldlijke ziekoppasters, die hoegenaamd geene kweezels zouden zijn en die vet moesten betaald worden.

Toen de leergang van godsdienst in het atheneum hersteld werd, protesteerde de gansche liberale klik luid en het geuzenblaadje spuwde zijne gal uit in een artikel getiteld: *Het paapke komt terug!*

Een liberale burgemeester beloofde in volle zitting van den gemeenteraad de Begijnhofkerk te openbaar wegens in te lijven. En dit alles viel ten hoozst-in den sinnak van het geuzenblaadje.

Het *Journalleke* is kwaad omdat wij, in tijd van kiezing deze feiten aan onze lezers herinneren.

« Bij iedere gemeentekiezing — zoo spreekt » het geuzenblaadje — vindt het sacristijblad dat » de reizie hare rol moet spelen en tusschen de » benoodigheden voor 't spelen hunner comedie, » eten wij telkens terug de afschaffing der » Papschool, de vervolging van den christelijken » leergang in het Koninklijk Atheneum en de » wegzending der zusters uit ons hospitaal. »

Zeer wel; doch het is onnauwkeurig te zeggen dat dit onverdiende verwijten zijn en dat wij ze uitvinden bij het naderen van iedere gemeentekiezing.

Het zijn wij niet die onze taal moeten wijzigen volgens de tijden en de omstandigheden. Evenwel, alvoren ons zulks te verwijten, zou het *Journalleke* zich op de borst moeten slaan en ootmoedig erkennen dat de geuzen verklaard hebben dat hun eerste werk, als zij de meesters zullen zijn, zal zijn de zusters der bewaarschool aan de deur te smijten.

Oh! de flauwe protestaties van het geuzenblaadje, als er eene kiezing in het verschiet is, laten ons heel en gansch onverschillig.

Heeft het geuzenblaadje de engelachtige Liefdezusters, die de ouden, de zieken en de wezen verplegen, niet uitgemaakt voor boatzuchtige, wreede, vadsige, gulzige en hysterieke vrouwen, die het beste van het voedsel opeten dat aan de zieken bestemd is?

Voorzeker, degenen die deze afschuwelijkheden schreven, welke men in tijd van kiezing zou willen doen vergeten, hebben alle belang zich te verbergen en zich een masker op te zetten.

Wat ons aangaat, onze plicht is het hun af te rukken als het oogenblik gekomen is.

En dat zullen wij niet verwaarloozen.

NIJVERHEIDS DECORATIE.

Het Staatsblad van verleden woensdag kondigt de lijst af der werklieden die dit jaar het Nijverheidsdecreeken ontvangen hebben.

Wij vinden er de namen in der volgende personen der provincie Limburg:

DECORATIE VAN 1ste KLAS.

VOERMANS LEOPOLD, geboren te Tongeren in 1841, meestergast-drukker bij **M. Collée** te Tongeren.

LEOPOLD VOERMANS is als leerjongen in onze werkhuizen getreden den 10 Maart 1856. Gedurende meer dan 43 jaren, zonder de minste onderbreking, heeft hij zich onderscheiden door zijne werkzaamheid, zijne behendigheid, zijn voorbeeldig gedrag en zijne verkleefdheid aan zijne meesters. In 1884 bekwam hij van het Staatsbestuur de decoratie van tweede klas. De schoone onderscheiding die hem vandaag geschonken wordt, — de eenige decoratie van 1ste klas die in de gansche provincie Limburg verleend wordt, — is de welverdiende beloning van eene bijna half-eeuwige loopbaan op het eereveld van het werk.

∴

De decoratie van 2de KLAS is verleend aan de volgende personen:

Aerts, Jan-Leendert, geboren in 1845, slot- en kachelmaker, Hasselt.

Court, Valentijn-Jozef, geboren in 1852, meestergast-suikerwerker, Sint-Truiden.

Debock, Felix-Jozef, geboren in 1860, vormer, Sint-Truiden.

Dryvers, Remigius, geboren in 1851, vormer in zand, Zoelhem.

Glissen, Willem, geboren in 1855, leerlooier, Tongeren.

Lebiere, Alfons, geboren in 1849, inpakker, Sint-Truiden.

Noldus, Pieter-Jan, geboren in 1855, ketelmaker, Tongeren.

Schools, Jakob, geboren in 1850, schoenmaker, Sint-Truiden.

Stroubben, Frans, geboren in 1845, versierschilder, Hasselt.

Vanhees, Felix, geboren in 1844, sigarenmaker, Maeseyck.

Vranken, Willem-Huibrecht, geboren in 1850, schoenmaker, Tongeren.

Wissels, Jozef, geboren in 1852, versierschilder, Hasselt.

HET VOLK VAN DEN MIST

(6de VERVOLG.)

Inderdaad, Leonard zag dat de beraadslaging in het vijandelijk leger was afgeloopen. De boodschappers des koonings brachten de bevelen over aan de kapiteins, die ze herhaalden aan de troepen en op hetzelfde oogenblik schoen het licht der zon op honderden ijzeren punten, van op hen gerichte pijlen.

Juanna zag het ook en plots verscheen zij op den rotsblok en stond daar voor een oogenblik in het volle licht der zon. Een gemurmel ging door de gelederen, eene zware stem riep een bevel uit en de pijlen werden grondwaarts gericht.

Nu sprong op zijne beurt Otter naast Juanna's zijde op den rotsblok en het gemurmel der soldaten ging over in een vreeselijk geroep van verbazing en ontzetting. Verwondering had plaats gemaakt voor vrees, maar waarom deze menigte van krijgers een blank meisje en een zwarten dwerg vreesden, was nog niet blijkbaar.

Een oogenblik stond het zoo van elkander verschillend paar op de rots, toen stapte Juanna weerbeneden, gevolgd door Otter. Een twintig meters legde zij stilzwijgend af, den dwerg bij de hand houdend; dan begon zij te zingen, het heilig lied, in de oude taal van het Volk van den Mist, de taal, die Soa haar als kind had geleerd.

Zij zong en eene heilige stille heerschte over het leger. Al die reuzen stonden daar, bevangen door eene ontzettende vreeze, door eene ware bewondering, terwijl de witte gedaante, immer voortschrijdende, de eerste rangen van het leger naderde.

Daar veranderde de toon van het lied: nu was het een bevel aan hare kinderen haar, de moeder, te vereeren.

De soldaten aanzagen malkaar en murmelden stille woorden. Zij hadden haar verstaan en hunne vrees nam toe. Op dit oogenblik, terwijl de stille voortdrumde, kwamen de drie offeraars en t opperbevelhebber naderbij. Een honner, de oudst een man die zekerlijk negentig jaren oud moet zijn, richtte het woord tot haar. Tot Juanna groote vreugde verstond zij hem, zooals zij haar begrepen hadden.

— Zijt gij vrouw of geest? vroeg de oude offeraar.

— Ik ben beide, vrouw en geest.

— En bij dat, bij dien wij kennen, zegde de ouderling, beveel Otter aanwijzend, is hij afgod of man?

— Hij is beide, afgod en man.

— En die ginder, wie zijn zij?

— Dat zijn onze raadslieden en bediends, blanken voor de blanke, negers voor den neg, de gezellen onzer zwerftochten, mannen en geesten.

De drie offeraars beraadslaagden, terwijl t opperhoofd Juanna's schoonheid bewonderde. Toen sprak de ouderling opnieuw.

— Gij hebt ons in onze taal gesproken van lig vervolgen dagen, die welicht ter uwer kents gekomen zijn. In dit geval en indien gij ons bedriegt, o schoone, dan zult gij dienen als voedsel voor de krokodil, die gij zoudt gelasterd hebb; doch zijt gij afgoden, dan zult gij als afgoden vereerd worden. Zeg ons nu uw naam en de naam van den dwerg, die u vergezelt.

— De mannen noemen mij de Herderin es Hemels; zijn naam is Otter, bewoner der waters; doch eens drogen wij ander namen.

— Zeg ons die andere namen, o, Herderin.

Nu moest de groote slag geslagen worden, iet opgeheven hoofde, met oogen stralende van ervoering, ging zij voor het leger staan.

— Luistert, Kinderen van den Mist, het uur is geslagen, het uur der Vertrijenis, en nu zien onze namen weerklinken in het volle daglichtvan open lippen en opgeheven oozen. Luistertdit zijn de namen, waarmee men ons noemde iden beginne: Aca is mijn naam, de moeder; Ai is zijn naam, hij, die de zoon is. Zeg, ken gij ons nu?

Bij die woorden ontsnapte een nieuwe eet van ontzetting van alle lippen en de priesters riepen luide: Buiz u neer, Kinderen van den Mist. Aca, de onsterfelijke koningin is teruggekeerd; Ai, de god, heeft de menschelijke gedaante aangenomen. Leg uw koningenschap neer, Olfan, het is het zijne; zet de tempels wijd open, gij, offeraars, het zijn de hunne. Vereert de moeder, aanbidt den afgod.

Het was of een orkaan ben allen had neergeveld, want van de honderden daar bleven nog alleen Juanna en Otter rechtstaan. Alleen koning Olfan had zich niet op de knieen gezet; hij schoen er in het geheel niet op gesteld zijne macht al te staan aan eenen leelijken dwerg, afgod of man.

Otter, die van heel het gesprek geen woord had begrepen en nog minder verstond waarom al die groote kerels zou eenskaps voor hem in aanbidding vielen, wees met zijne speer naar Olfan, om aan Juanna te vragen waarom die alleen bleef rechtstaan. Doch de groote man vatte het heel anders op; hij meende dat de nieuwe afgod zijne verdeeling vroeg; zijn bijgeloof was sterker dan zijn trots en hij zonk eveneens op de knieen neer.

Toen het leger daar nu geheel in aanbidding zat, zegde Juanna tot den oudsten offeraar:

— Sta op, mijn kind — de man kon wel baar oudgrootvader zijn! — sta op, gij allen, trouwe soldaten, een aanhoor mijn woord. Gij kent mij nu, bij mijn heiligen naam, door mijn goddelijk gelaat en door den steen in mijn voorhoofd. In den beginne viel ginder mijn bloed en vroos te samen in steenen als deze, die gij nu nog offert aan hem, die mijn kind is. Ja, en die mij dorst aan te slaan. Nu is de voorzegging uitgevallen en zijn rijk is uit. Ik keer met hem terug en alhoewel hij afgod is, bemint hij mij als een zoon en buigt voor mij de knieen. Genoeg; gij ziet dat de voorspelling zich vervult. Nu komen wij in uwe stad, om er tijdelijk met u te verblijven en er de wet van vrede uit te roepen. Laat in uwe stad een gebouw voor ons bereiden, een afzonderlijk gebouw dicht bij den tempel; en laat voedsel brengen daarheen, opdat u ine dienstboden eten kunnen. Laat aan de poorten der stad mannen wachten, om ons te dragen naar dit gebouw. Laat niemand ons bespieden, of een slecht tot overvalt u allen; dat niemand ons gehoorzaamheid weigere, of wij keeren terug naar het land der droomen en der dood. Misschien zullen wij hier niet lang blijven, doch welhicht brengen wij ook voorspoed mee. Daarom, haast u en doet, wat ik u zegde. Gaat.

Toen hij zag dat zij gehoorzaamden, riep hij luide: Buiz u neer. Kinderen van den Mist. Aca, de onsterfelijke koningin is teruggekeerd; Ai, de god, heeft de menschelijke gedaante aangenomen. Leg uw koningenschap neer, Olfan, het is het zijne; zet de tempels wijd open, gij, offeraars, het zijn de hunne. Vereert de moeder, aanbidt den afgod.

Het was of een orkaan ben allen had neergeveld, want van de honderden daar bleven nog alleen Juanna en Otter rechtstaan. Alleen koning Olfan had zich niet op de knieen gezet; hij scheen er in het geheel niet op gesteld zijne macht al te staan aan eenen leelijken dwerg, afgod of man.

Otter, die van heel het gesprek geen woord had begrepen en nog minder verstond waarom al die groote kerels zou eenskaps voor hem in aanbidding vielen, wees met zijne speer naar Olfan, om aan Juanna te vragen waarom die alleen bleef rechtstaan. Doch de groote man vatte het heel anders op; hij meende dat de nieuwe afgod zijne verdeeling vroeg; zijn bijgeloof was sterker dan zijn trots en hij zonk eveneens op de knieen neer.

Toen het leger daar nu geheel in aanbidding zat, zegde Juanna tot den oudsten offeraar:

— Sta op, mijn kind — de man kon wel baar oudgrootvader zijn! — sta op, gij allen, trouwe soldaten, een aanhoor mijn woord. Gij kent mij nu, bij mijn heiligen naam, door mijn goddelijk gelaat en door den steen in mijn voorhoofd. In den beginne viel ginder mijn bloed en vroos te samen in steenen als deze, die gij nu nog offert aan hem, die mijn kind is. Ja, en die mij dorst aan te slaan. Nu is de voorzegging uitgevallen en zijn rijk is uit. Ik keer met hem terug en alhoewel hij afgod is, bemint hij mij als een zoon en buigt voor mij de knieen. Genoeg; gij ziet dat de voorspelling zich vervult. Nu komen wij in uwe stad, om er tijdelijk met u te verblijven en er de wet van vrede uit te roepen. Laat in uwe stad een gebouw voor ons bereiden, een afzonderlijk gebouw dicht bij den tempel; en laat voedsel brengen daarheen, opdat u ine dienstboden eten kunnen. Laat aan de poorten der stad mannen wachten, om ons te dragen naar dit gebouw. Laat niemand ons bespieden, of een slecht tot overvalt u allen; dat niemand ons gehoorzaamheid weigere, of wij keeren terug naar het land der droomen en der dood. Misschien zullen wij hier niet lang blijven, doch welhicht brengen wij ook voorspoed mee. Daarom, haast u en doet, wat ik u zegde. Gaat.

En na dit met groote weerdigheid gezegd te hebben, nam zij weer Otter bij de hand en zingende als te voren, trad zij langzaam terug binnen den kring der rotsblokken.

XXI.

OTTERS DWAASHEID.

Juanna en Otter kwamen terug bij hunne gezellen, die van verbazing bijna aan den grond genageld stonden, behalve Soa, die neergehurkt zat te mijmeren en te mompelen in haar eigen. Alles was uitgevallen zooals zij verwacht had en zooals het geboren moest, als Juanna goed hare les opgegeven als Otter den mond hield. Doch Soa wist wel dat zulks maar het begin was van den strijd en dat, alhoewel het gemakkelijk zou weezen voor Juanna en Otter zich met alle plechtigheid te laten inhalen als afgoden, het volhouden der comedie moeilijker zou zijn. Daarenboven wist zij dat, eens het plan ontdekt, het ontsnappen zou niet onmogelijk, dan toch uiterst moeilijk was en om die reden tot zij daar te mijmeren, want haar voorgevoel voorspelde haar niets goeds.

Doch met de overigen was het anders gelegen. Zij hadden het zingen gehoord, zij hadden het regiment der reuzen zien neerknielen, de woorden der aanbidding klonken hun nog in het oor, doch de waarom en de daarom van dit alles begrepen zij niet.

— Ongeloofliik! riep Leonard uit; uwe maskerade schijnt goed uitgevallen te zijn.

— Laat de mannen achteruitgaan en ik vertel u alles, antwoordde Juanna.

Leonard gehoorzaamde; maar in plaats van te spreken, schoot Juanna in een luiden lach; hare overspanien zenuwen zochten aldus ontspanning.

— Gij moet u alles zeer eerbiedig toonen jegens Otter en mij, zegde zij ten langen leste, wij zijn nu afgoden — kijk zoo vreemd niet op, Mordaunt, ik begin het zelf te geloven. Wat die groote kinderen ginder betreft, want die wilde mannen zijn groote kinderen, na vijf minuten kruisverhoor, waren zij overtuigd van onze godheid.

Terwijl zij, sprak begon het regiment te bewegen, niet langer in carré gevormd, doch verdeeld in compagnies, leder dezer trok ben op regelmatigen stap voorbij, de speeren in de hoogte gestoken ten teeken van begroeting, waarna zij zich stadswaarts spoedden.

Weldra waren al de troepen vertrokken.

— Bravo, zegde Leonard, tot hiertoe is alles goed. Gij zijt het aakkerste en beheudigste meisje der wereld, Juanna, want de meeste jonge vrouwen zouden op het kritiek oogenblik alles vergeten hebben en in bezwijming gevallen zijn.

— Ik speelde mijn leven.... en het uwe. Wat de dapperheid en beheudigheid betreft, ik heb enkel Soa's les nagebabbeld. Wat hun berichte krokodil aangaat, waarvan zij den mond vol hebben, als die gelijkt op het beest, dat getatoeerd is op de borst van dien ouden leelijkerit, dan zou ik er niet geene kennis meê maken. Ziedaar alles, en als er nu iemand oprecht dank verdient, dan is het Soa.

— En die breng ik baar, sprak Leonard, die nu weer vol hoop en moed was. Soa, gij hebt ons de waarheid verteld, gij hebt u goed gedragen en ik dank u.

— Naamt gij mij dan voor eene leugenares? antwoordde de vrouw. Ik heb u de waarheid gezegd. Verlosser, toen ik beweerde dat dit alles de Herderin en uwen zwarten hond daar als zijne afgoden aanveerden zou. Doch ik heb niet gezegd, dat uw aller dood aan een zijden draadjen hangt. Gij zijt hier nog geen godheid... en uw dwerg Gij zijt hier nog gebabbel u vertaden. Herinner u dat, blanke, wanneer gij tot voedsel zult verstrekken voor de krokodil en als gij uw roode sternen zult gaan zoeken in haar maag.

— Zwijg, Soa, riep Juanna verontweerdigd en de oude trok neer, als door eene zweep getroffen.

Leonard hadde de schouders op, doch nietemin nam hij Otter nog eens onder de hand.

— Otter, sprak hij, luister eens goed. Versta nu wel dat gij hier voor de afgoden moet spelen, gij en de Herderin; zoodus, wanneer gij tot ons, die uwe bedienden zijn, spreekt, moet gij dat doen op beveelenden toon, gelijk een opperhoofd spreekt tot de laagsten van zijn volk, ons noemend slaven en honden. Als gij mij in het openbaar durft u baas noemen, zal ik u in het privaat zoo hard slaan, dat gij het niet meer vergeten zult. Het best wat gij doen kunt, is zooveel mogelijk te zwijgen; dan zult gij geen stomme fouten vertoonen.

— Nu, baas, als gij zegt dat ik hier de afgod ben van die lange kerels, mij is het goed, alschoon die menschen dan toch uitkomen voor een vieren afgod. Maar wat zullen de negers uit de plantagie denken, als zij mij, uw dienaar, die alle dagen uw geweer kuischt en uw eten kookt, zoo in eens een groote geest geworden zien? Zij zullen verbaasd zijn, dat volk ginder zal ben uithooren en op een schoonen morgend wordt Otter de afgod als een leugenaar gedood, met al diegenen die bij hem zijn.

— Voor de eerste maal spreekt gij gelijk een bock, Otter, zegde Leonard en hij riep Peter en zijn maatschappen bijeen.

Bij leede hun uit dat het plan was gelukt en dat de Herderin en Otter als afgoden waren aangenomen door het Volk van den Mist. Om die reden konden zij in het leven blijven en vereerd worden, want anders zouden zij reeds allen doorboord geweest zijn met de pijlen van het groote volk. Het kwam er nu op aan, voor aller veiligheid, de comedie der afgoderij hunner meesteres en van Otter door te drijven, want zoo de minste verdenking van bedrog ontstond; zouden allen als oferanden dienen voor de Krokodil, welke daar ginder zich bevond.

Zij moesten dus het volgende verhaal doen: Zij bevonden zich op jacht met hem, Leonard, met Soa en Mordaunt, in een ver verwijderd land, toen op zekeren avond in den maneschijn zij de Herderin en den dwerg Otter zagen aankomen. Deze bevolen hen van mee te gaan en hunne dienaars te zijn en der afgoden macht was zoo groot, dat zij seffens gehoorzaamden. En zoo waren zij hunne nieuwe meesters gevolgd tot in dit land.

Peter en zijn mannen, die verstandig genoeg waren en ook wel zagen dat hun leven op het spel stond, begrepen seffens heel de zaak en beloofden hun uiterste best te doen om bij te dragen tot welgelukken der ondernoeming.

Nu begaven zij zich op weg naar de stad. Vooraf gingen Leonard en Mordaunt, daarna kwamen Juanna en Otter gevolgd door Soa en ten slotte volgden Peter en zijne mannen. Een uur later bereikten zij den oever der rivier welke rond de stad liep, in twee armen. Kanos lagen hier gereed om hen over te voeren en aan de andere zijde stonden de offeraars gereed met twee draagstoelen, om de twee valsche goden te vervoeren. Toen Juanna en